

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

(๑) ตราสัญลักษณ์ศูนย์หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลหนเหนือ(ต.อปต.น.)

(๒) ใบแต่งตั้งคณะกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

ที่ ๑ / ๒๕๕๑

แต่งตั้ง

กรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕(๒) แห่งระเบียบมหาเถรสมาคม
ว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. ๒๕๔๖

จึงแต่งตั้งให้ อ.ประมวดี เศษะวงศ์ อายุ _____ ปี
ตำบล แม่คำมี อำเภอ หนองม่วงไข่ จังหวัด แพร่
เป็นกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล แม่คำมี
ขอให้เจริญในธรรมเป็นนิตย์ เทอญฯ

แต่งตั้ง ณ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เจ้าคณะอำเภอ นพ.นพ.นพ.

(๓) เอกสารหนังสือการขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

ที่ ศร ๖๑๐๑/๔๓๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒-๔๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒-๔๐๓๕
www.mcu.ac.th

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นิติज्ञกแบบสอบถามและขอข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูสถิตินกัณยานุธรรม รองเจ้าคณะอำเภอพาน ประธาน อบต. ทัวงัม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐๐ ฉบับ

ด้วย พระราชปณิธาน (ชวโรโส) นามสกุล ไชยวงศ์ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาพระพุทธศาสนา แบบ ๒.๑ ภาคปกติ เลขประจำตัวนิสิต ๕๐๖๔๕๐๕๐๕ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบมีส่วนร่วมภายใต้รูปแบบธนาคารความดี สำหรับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลหนองเหนือ” โดยในการทำวิจัย มีความจำเป็นต้องแจกแบบสอบถาม และขอข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เพื่อการนี้ จึงเรียนมา เพื่อขออนุญาตให้พระราชบัญญัติกรณีนิติปริญาเอก ได้แจกแบบสอบถามในสถานที่ที่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทั้งหมื่นซึ่งอยู่ในความดูแลของท่าน เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการทำงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๒๒-๐๖๔๐
<http://eds.mcu.ac.th>, E-mail: grads@mcu.ac.th
ผู้ประสานงาน : พระมหาธนวุฒิ โชติธมโม โทร. ๐๔๙-๐๔๕๔๓๖๑.

- ၁။ အောက်ပါအတိုင်း
 ကဏ္ဍခွဲခြား
 (က. ၁၁ နှစ်အောက်အရွယ်)
 အောက်ပါအတိုင်း

(๔) เอกสารการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติ

กำหนดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
 “การเสริมสร้างสังคมคุณธรรมเชิงพุทธบูรณาการ
 ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล”
 ณ วัดศรีเมืองมูล ตำบลห้วยม อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย
 วันที่ ๑๓ - ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕
 สนับสนุน โดย พระราชปัญญาภรณ์ รองเจ้าคณะภาค ๖

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เวลา ๑๓.๐๐ น. พระราชปัญญาภรณ์ รองเจ้าคณะภาค ๖ และคณะ เดินทางถึงวัด
 ห้วยม
 เวลา ๑๔.๐๐ น. เยี่ยมชมกิจกรรมของวัดห้วยม และการดำเนินงานของหน่วยอบรม
 ประชาชนประจำตำบลห้วยมภายใต้แนวคิดธนาคารความดี
 เวลา ๑๕.๐๐ น. สนทนาแลกเปลี่ยนผู้นำชุมชนตำบลห้วยมและเก็บข้อมูลจาก
 แบบสอบถาม
 เวลา ๑๘.๐๐ น. สนทนากับพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนที่เกี่ยวข้องธนาคารความดี
 เวลา ๒๐.๐๐ น. พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เวลา ๐๘.๐๐ น. ลงทะเบียน
 เวลา ๐๘.๓๐ น. พิธีเปิดการประชุมสัมมนาโดย พระราชปัญญาภรณ์
 รองเจ้าคณะภาค ๖
 เวลา ๐๙.๐๐ น. การนำเสนอข้อมูล/ผลการดำเนินการของหน่วยอบรมประชาชน
 ประจำตำบล ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๗ แห่ง
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลจังหวัดโป่งงาม จังหวัดเชียงราย
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลห้วยลาน จังหวัดพะเยา
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลร่องเคาะ จังหวัดลำปาง
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลบ้านถ้ำ จังหวัดพะเยา
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลห้วยแก้ว จังหวัดพะเยา
 - ตัวแทนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลห้วยม จังหวัดเชียงราย
 เวลา ๑๑.๓๐ น. ฉันทัดอาหารเพล/รับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา ๑๓.๐๐ น. ประชุมกลุ่มย่อยเรื่อง “แนวโน้มนโยบายของหน่วยอบรม
 ประชาชนประจำตำบลในการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม
 และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา”

เวลา ๑๕.๓๐ น. นำเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อย

เวลา ๑๖.๐๐ น. ปิดการประชุม โดย พระราชปัญญารักษ์ รองเจ้าคณะภาค ๖

ประเด็นการประชุมสัมมนา

๑) การวิเคราะห์และถอดบทเรียนการทำงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ในเขตภาค ๖ และการดำเนินการของอปต. ภายใต้แนวคิดธนาคารความดีของตำบลหัวงม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

๒) การเสริมสร้างสังคมคุณธรรมของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในเขตภาค ๖

๓) ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
ในเขตภาค ๖

หมายเหตุ : พิธีกรการประชุมสัมมนา ดร.พระมหาสุทิตย์ อาภากร ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ

(๕) เอกสารการสัมภาษณ์ แบบสอบถามการศึกษาวิจัย เรื่อง

การเสริมสร้างสังคมคุณธรรมเชิงพุทธบูรณาการของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการเสริมสร้างสังคมคุณธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างสังคมคุณธรรมภายใต้แนวคิดธนาคารความดีของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลหัวงม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และเพื่อนำเสนอรูปแบบการเสริมสร้างสังคมคุณธรรมเชิงพุทธบูรณาการ ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ได้พิจารณาและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นของท่าน

๑. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

๒. อายุ

☐ น้อยกว่า ๒๐ ปี

☐ ๒๑-๓๐ ปี

☐ ๓๑-๔๐ ปี

☐ ๔๑-๕๐ ปี

☐ ๕๑-๖๐ ปี

☐ มากกว่า ๖๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ อนุปริญญา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

☐ อื่นๆ

ระบุ.....

๔. อาชีพ

- ☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ
 ☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 ☐ เกษตรกร/ทำไร่/ทำสวน
☐ รับจ้างทั่วไป
 ☐ นักเรียน/นักศึกษา
 ☐ อื่นๆ ระบุ.....

๕. ปัจจุบันท่านเป็นสมาชิกหรือเข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มของวัด/ชุมชนในด้านใด (ตอบได้หลายข้อ)

- ☐ กลุ่มธนาคารความดี
 ☐ ออมทรัพย์/เศรษฐกิจชุมชน
 ☐ วัฒนธรรม/ภูมิปัญญา
☐ การพัฒนาคน/จิตใจ
 ☐ การศึกษาเรียนรู้ของเยาวชน
 ☐ สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า
☐ การจัดสวัสดิการชุมชน
 ☐ การพัฒนาชุมชน/สังคม
 ☐ กลุ่มป้องกันยาเสพติด

๖. ท่านเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของวัด/ชุมชนมาเป็นระยะเวลากี่ปี

- ☐ น้อยกว่า ๒ ปี
 ☐ ๒-๕ ปี
 ☐ ๖-๑๐ ปี
☐ ๑๐-๑๕ ปี
 ☐ ๑๕-๒๐ ปี
 ☐ มากกว่า ๒๐ ปี

๗. ปัจจุบันท่านร่วมเป็นคณะกรรมการหรือมีตำแหน่งอะไรในกลุ่มของท่าน (ตอบได้หลายข้อ)

- ☐ ประธานกลุ่ม
 ☐ กรรมการบริหาร
 ☐ สมาชิกทั่วไป
☐ ผู้นำชุมชน
 ☐ อื่นๆ ระบุ.....

๘. ท่านเข้าร่วมทำกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ ภายในวัด/ชุมชนบ่อยแค่ไหน

- ☐ ทุกอาทิตย์
 ☐ ทุกเดือน
 ☐ นาน ๆ ครั้ง

ตอนที่ ๒ ผลลัพธ์การเข้าร่วมกลุ่มและการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม

จากการที่ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมกับทางวัด/ชุมชน เช่น กลุ่มธนาคารความดี มาเป็นระยะเวลาพอสมควร ท่านคิดว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การทำงานร่วมกันในกลุ่ม และการได้รับการแนะนำจากพระสงฆ์ได้ส่งเสริมให้ท่านมีการพัฒนาตนเองและการเสริมสร้างสังคมคุณธรรมอย่างไร

คำอธิบายในการตอบ: ๕ หมายถึง มากที่สุด (ได้นำมาใช้และเกิดผลมากที่สุด)

๔ หมายถึง มาก

๓ หมายถึง ปานกลาง

๒ หมายถึง น้อย

๑ หมายถึง น้อยมาก

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักธรรมในการเสริมสร้างสังคม คุณธรรม	ความคิดเห็น/การปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	ท่านได้ยึดมั่นในความดีงามมากขึ้น					
๒	ท่านได้มีการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ ได้อย่างเหมาะสม					
๓	ท่านมีความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ดีขึ้น					
๔	ท่านได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของชุมชนและสังคม					
๕	ท่านมีสุขภาพจิตที่ดี ไม่รู้สึกท้อถอยในการทำความดีต่อบุคคลและสังคม					
๖	ท่านมีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทนต่อการแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น					
๗	ท่านมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาของชีวิตและชุมชน					
๘	ท่านมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพทางสังคม					
๙	ท่านมีความมั่นใจที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในชุมชน					
๑๐	ท่านรู้จักและใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท					
๑๑	คนในชุมชนมีการพัฒนากลุ่มกิจกรรม วัด และสังคมให้ดียิ่งขึ้น					
๑๒	คนในชุมชนสามารถพึ่งพากันในด้านการใช้จ่ายหรือด้านเศรษฐกิจ					
๑๓	ชุมชนมีความสามารถในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์					
๑๔	ชุมชนมีการระดมทุนเพื่อช่วยเหลือพึ่งพากันภายในชุมชน					
๑๕	ชุมชนมีการส่งเสริมการทำความดีของบุคคลในทุกระดับ					
๑๖	คนในชุมชนมีความสามัคคีต่อกัน					
๑๗	คนในชุมชนรู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					

๑๘	คนในชุมชนมีการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ร่วมกัน					
๑๙	คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมมากขึ้น					
๒๐	คนในชุมชนมีความเคารพซึ่งกันและกัน					
๒๑	คนในชุมชนมีการปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา					
๒๒	คนในชุมชนมีการเสริมสร้างความมั่นคง-ป้องกันยาเสพติด					
๒๓	คนในชุมชนมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
๒๔	คนและชุมชนคำนึงถึงความยั่งยืนของการพัฒนา มากกว่าเงินทอง					
๒๕	ท่านรู้สึก ว่าชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น					

ตอนที่ ๓ ปัจจัยและเงื่อนไขในการพัฒนาตนเองและการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม

จากการที่ท่านได้ร่วมทำกิจกรรมทางสังคมและนำหลักธรรมไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ท่านคิดว่า อะไรเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลและสังคม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลมที่กำหนด (เพียงข้อเดียว)

- ③ หมายถึงให้คะแนน 3 คะแนน (ส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลและสังคมมากที่สุด)
- ② หมายถึงให้คะแนน 2 คะแนน (ส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลและสังคมพอประมาณ)
- ① หมายถึงให้คะแนน 1 คะแนน (ส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลและสังคมค่อนข้างน้อย)

		ระดับคะแนน		
๓.๑ ปัจจัยพื้นฐานของบุคคล		③	②	①
★	บุคคลมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการประกอบอาชีพ/เลี้ยงดูตนเอง	☐	☐	☐
★	บุคคลมีความสนใจใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง	☐	☐	☐
★	บุคคลมีระเบียบวินัยในตนเอง	☐	☐	☐
★	บุคคลมีความจริงใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	☐	☐	☐
★	บุคคลมีความอดทนต่อการทำงานและการพัฒนาตนเอง	☐	☐	☐
★	บุคคลรู้จักสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น	☐	☐	☐
★	บุคคลรู้จักความพอประมาณในการดำเนินชีวิต	☐	☐	☐
★	บุคคลมีคุณธรรมเป็นพื้นฐาน เช่น มีความดีต่อทุกฝ่าย	☐	☐	☐

๓.๒ ปัจจัยพื้นฐานของชุมชน

★ คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	☐	☐	☐
★ ชุมชนมีภูมิปัญญาของตนเอง	☐	☐	☐
★ ชุมชนมีการจัดการทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม	☐	☐	☐
★ ชุมชนมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม	☐	☐	☐
★ ชุมชนมีการจัดการด้านธุรกิจชุมชนที่เหมาะสม	☐	☐	☐

๓.๓ ปัจจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำชุมชน

★ ผู้นำ/พระสงฆ์มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสังคม	☐	☐	☐
★ ผู้นำ/พระสงฆ์มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแบบที่ดี	☐	☐	☐
★ ผู้นำ/พระสงฆ์ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม	☐	☐	☐
★ ผู้นำ/พระสงฆ์มีความสามารถในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ	☐	☐	☐
★ ผู้นำ/พระสงฆ์ให้โอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	☐	☐	☐

๓.๔ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านอื่นๆ

★ การเชื่อมั่นในการทำความดีของบุคคลและสังคม	☐	☐	☐
★ การสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเครือข่ายในสังคม	☐	☐	☐
★ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้	☐	☐	☐
★ การมีระเบียบ กฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคคลและสังคม	☐	☐	☐
★ การทำงานเป็นหมู่คณะของทุกฝ่าย	☐	☐	☐

ตอนที่ ๔ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากที่ท่านทำงานร่วมกับวัด/ชุมชนมาเป็นเวลานาน ท่านคิดว่า อะไรเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาบุคคลและการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลมที่กำหนด (เพียงข้อเดียว)

- ③ หมายถึงให้คะแนน ๓ คะแนน (เป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุด)
 ② หมายถึงให้คะแนน ๒ คะแนน (เป็นปัญหาอุปสรรคพอประมาณ)
 ① หมายถึงให้คะแนน ๑ คะแนน (เป็นปัญหาอุปสรรคค่อนข้างน้อย)

ระดับคะแนน

๔.๑ ปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาบุคคลและการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม	③	②	①
★ คนในชุมชนขาดความรู้และภูมิปัญญาในการพัฒนา	☐	☐	☐
★ คนในชุมชนขาดความรัก-ความสามัคคีต่อกัน	☐	☐	☐
★ คนในสังคมไม่ยึดมั่นในการทำความดี	☐	☐	☐
★ ผู้นำขาดความรู้ ความสามารถในการพัฒนาชุมชน	☐	☐	☐
★ ผู้นำขาดคุณธรรมและจริยธรรม	☐	☐	☐
★ ชุมชนไม่มีทรัพยากร เช่น ดิน น้ำ ป่า ที่เพียงพอ	☐	☐	☐

★ ขาดการสนับสนุนในด้านต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	☐	☐	☐
★ ระเบียบ กฎหมายไม่เอื้อต่อการพัฒนาสังคม	☐	☐	☐
★ ไม่มีการดำเนินการตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาอย่างแท้จริง	☐	☐	☐
★ ตัวบุคคลไม่สนใจการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง	☐	☐	☐

๔.๒ ความคิดเห็นเสนอแนะอื่นๆ

- ★ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคคล

1.....

2.....

3.....

- ★ ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม มีความดีงาม

1.....

2.....

3.....

- ★ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.....

2.....

3.....

--- ขอขอบคุณครับ---

(๕) เอกสารและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับธนาคารความดี
หนังสือรับรองการแจ้งข้อมูลจดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา

(๖) ตราสัญลักษณ์ธนาคารความดี อ.ป.ต.ห้วยงิ้ว จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ข.

ประวัติปราชญ์ ผู้ทรงความรู้ทางด้านพัฒนาสังคมคุณธรรม

๑. พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญฺโญ)

สวนโมกขพลาราม วัดธารน้ำใส

พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญฺโญ) หรือรู้จักในนาม พุทธทาสภิกขุ เป็นชาว อำเภอยะโยงยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๙ เริ่มบวชเรียนเมื่ออายุได้ ๒๐ ปี ที่วัดบ้านเกิด จากนั้น ได้เข้ามาศึกษาพระธรรมวินัยต่อที่ กรุงเทพมหานคร เมื่อสอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค ได้กลับมาปฏิบัติธรรมที่อำเภอยะโยงยา พร้อมปวารณาตนเองเป็น พุทธทาส

ครอบครัว

บ้านที่ท่านพุทธทาสภิกขุเกิดไม่เหลือเค้าเดิมมากนัก โดยบ้านเดิมนั้นเป็นพื้นดิน และหลังคามุงจาก ท่านย้ายมาอยู่บ้านหลังนี้ตั้งแต่ยังเล็ก และบิดามารดาของท่านก็ใช้บ้านเป็นร้านค้าชื่อ ไชยาพานิช ท่านพุทธทาสภิกขุมีนามเดิมว่า เงื่อม พานิช เกิดเมื่อวันอาทิตย์ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๗ ปีมะเมีย หรือวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๔๙ ในสกุลของพ่อค้า ที่ตลาดพุมเรียงอำเภอยะโยงยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านเกิดในช่วงเวลาปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งขณะนั้นพุมเรียงยังเป็นที่ตั้งของตัวเมืองไชยา หรือจังหวัดไชยา ก่อนที่จะกลายมาเป็นจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน บิดาของท่านชื่อ เชื้อง พานิช ประกอบอาชีพหลักคือการค้าขายของชำ บิดามีเชื้อสายจีน เนื่องจากปู่ของท่านอพยพจากมณฑลฮกเกี้ยนในประเทศจีน มาเป็นช่างเขียนภาพสีบนกระจกที่เมืองไชยา ย่าของท่านชื่อ สัมจิณ ซึ่งเชื้อสายของย่าอพยพจากอำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช มาอยู่เมืองไชยาตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ แต่เดิมบิดาของท่านใช้แซ่โซว หรือชื่อ (หรือไคว่ ในสำเนียงแต้จิ๋ว) ต่อมาเปลี่ยนเป็น พานิช บิดาของท่านทำงานช่างไม้เป็นงานอดิเรก และยังสามารถทางกวี ทำให้ท่านสนใจและชอบในงานด้านนี้ โดยผลงานธรรมะของท่านส่วนหนึ่งได้ประพันธ์ไว้ในรูปร้อยกรอง ซึ่งมีความไพเราะ และดึงดูดใจให้คนทั้งหลายเข้าถึงเนื้อหาธรรมะได้ง่ายขึ้น มารดาของท่านชื่อ เคลื่อน พานิช เกิดที่อำเภอบางนาง ตาของท่านชื่อ เล่ง มียศเป็นขุนสิทธิสาร ปกครองหัวเมืองกระตะ หรืออำเภอกาญจนดิษฐ์ในปัจจุบัน ครอบครัวของท่านมีความมั่นคงใน

พระพุทธศาสนา และมีการปฏิบัติสมาธิภาวนากันภายในบ้านเรือน ทำให้มารดาของท่านใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามาตั้งแต่เด็ก ซึ่งความศรัทธาในพระพุทธศาสนานี้ ได้ส่งต่อมาที่บุตร และหล่อหลอมให้เด็กชายเจ๋อม พานิช กลายเป็นท่านพุทธทาสภิกขุในเวลาต่อมา ท่านพุทธทาสภิกขุมีน้องสองคน ซึ่งมีอายุห่างจากท่าน ๓ ปี และ ๖ ปี ตามลำดับ น้องคนโตเป็นชาย ชื่อ ยี่เกย พานิช ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น ธรรมทาส พานิช และได้เป็นกำลังหลักของคณะธรรมทานในการเผยแพรพระพุทธศาสนา และสนองงานของท่านพุทธทาสภิกขุ ส่วนน้องสาวคนสุดท้องของท่านชื่อ กิมซ้อย พานิช ซึ่งภายหลังแต่งงานไปอยู่บ้านดอน และใช้นามสกุลสามีว่า เหมะกุล

ชีวิตวัยเยาว์

เมื่ออายุได้ ๘ ขวบ บิดามารดาได้พาท่านไปฝากตัวเป็นเด็กวัดที่วัดพุมเรียง หรือวัดใหม่ ซึ่งเป็นวัดที่คนในสกุลพานิชเคยบวชสืบต่อกันมา โดยในสมัยก่อนที่จะมีโรงเรียนนั้น พ่อแม่มักจะให้ลูกชายได้อยู่ที่วัด เพื่อที่จะให้ได้รับการศึกษาขั้นต้นตามแบบโบราณ รวมทั้งจะได้มีการคุ้นเคยกับพระพุทธศาสนา และได้ฝึกหัดการอาชีพต่าง ๆ

ชีวิตวัยหนุ่ม

เมื่ออายุได้ ๑๑ ขวบ ท่านได้กลับมาอยู่ที่บ้าน และเข้าเรียนที่วัดโพธาราม หรือวัดเหนือโรงเรียนในวัดนี้เป็นโรงเรียนแผนใหม่ ซึ่งใช้หลักสูตรที่ปรับปรุงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยในสมัยนั้นมีการเกณฑ์พระจากทั่วประเทศไปอบรมครูที่วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ ก่อนที่จะกลับมาสอนยังท้องถิ่นเดิมของตน ที่วัดโพธาราม มีครูที่ไปอบรมในครั้งนั้นชื่อครูวัลย์ จากนั้นก็สืบต่อมายัง ครูทับ สุวรรณ และท่านก็ได้เล่าเรียนกับครูผู้นี้ ท่านเรียนชั้นประถมที่วัดโพธาราม จากนั้นก็ย้ายมาเรียนชั้นมัธยมที่โรงเรียนสารภีอุทิศ ซึ่งอยู่ในตลาดไชยา ทำให้ท่านต้องจากบ้านที่พุมเรียงมาพักอยู่กับบิดา ซึ่งได้เปิดร้านค้าอีกแห่งเพื่อขายข้าวเปลือกที่ตลาดไชยานี้ บางครั้งท่านต้องรับหน้าที่ล่าเลี้ยงสินค้า จากบ้านที่ไชยาไปบ้านที่พุมเรียง แต่แล้วบิดาของท่านก็ได้เสียชีวิตไปในช่วงที่ท่านเรียนหนังสืออยู่ชั้น ม. ๓ เมื่อจบชั้น ม. ๓ ท่านจึงต้องออกจากโรงเรียนมาช่วยมารดาทำการค้าขาย และส่งน้องชายซึ่งในขณะนั้นเป็นสามเณรยี่เกย ให้มีโอกาสได้เรียนที่โรงเรียนประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในสมัยก่อนที่ท่านจะมีอายุครบบรรพชา นั้น วงการศาสนาท้องถิ่นในพุมเรียงกำลังตื่นตัวกับการศึกษานักธรรม ซึ่งเป็นการศึกษาธรรมะแบบใหม่ที่พระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงดำริให้มีขึ้น ในสมัยนั้นท่านก็ค้นคว้าหาหนังสือนักธรรมตรี โท เอก รวมทั้งหนังสือพระอภิธรรมมาอ่าน แล้วอาศัยบ้านของตนเองเป็นเวที่สังกัดจก คอยพูดคุยตอบโต้ปัญหาธรรมะกับผู้อื่นในละแวกเดียวกัน ซึ่งถึงแม้ท่านจะยังมีอายุน้อย แต่ก็เชี่ยวชาญและฉะฉานในข้อธรรมจนผู้ที่มาคุยด้วยต่างยอมรับ ท่านพุทธทาสภิกขุได้บวชเรียนตามประเพณี เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๔๖๙ ที่โรงอุโบสถวัดอุบล หรือวัดนอก ก่อนจะย้ายมาประจำอยู่ที่วัดพุมเรียงมีพระอุปฌาย์ คือ พระครูโสภณเจตติการาม (คง วิมาโล) รองเจ้าคณะเมืองในสมัยนั้น และมีพระปลัดพุ่ม อินทโชโต เจ้าอาวาสวัดอุบล และ พระครูศักดิ์ ธมรขิตโต เจ้าอาวาสวัดวินัย หรือวัดหัวคู เป็นพระคู่สวด ได้รับฉายาว่า อินทปญโญ ซึ่งแปลว่าผู้มีปัญญาอันยิ่งใหญ่ การบวชของท่านพุทธทาสภิกขุเป็นไปตามธรรมเนียม และไม่คิดที่จะบวชไม่สึก หลังจากบวชได้เพียง ๑๐ วัน ท่านได้รับโอกาสให้ขึ้นแสดง

ธรรม ในการนี้ท่านได้ปฏิบัติการเทศน์เสียใหม่ คือแทนที่จะเทศน์โดยอ่านจากคัมภีร์ใบลานอย่างเดียวก็นำเนื้อหา จากหลักสูตรนิกธรรมไปประกอบขยายความ ทำให้การเทศน์เป็นไปด้วยความสนุกและเข้าใจง่าย ผู้ที่ได้ฟังจึงตั้งใจและเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะนั้น พระที่พอจะเทศน์ได้ในวัดล้วนแต่ อืดเอื้อนไม่ยอมเทศน์ จึงเป็นเป็นโอกาสให้ท่านได้ขึ้นเทศน์ทุกวันในพรรษาเทศน์ และเทศน์ทุกวัน พระในช่วงนอกพรรษา ซึ่งท่านชอบที่จะทำงานนี้ นอกจากการเทศน์แล้ว ช่วงพรรษาแรกท่านยังได้เรียนนิกธรรม และผลิตเพลินอยู่กับการอ่านและเขียนหนังสือ รวมทั้งการคัดลอก และซ่อมแซม กระพุ้ง ทำให้ท่านสอบได้นักธรรมตรีในพรรษานี้เอง กิจกรรมการนั่งกับที่เป็นเวลานาน ทำให้ท่านเป็นโรคกระษัย แต่ท่านก็รักษาด้วยตนเองจนหายในพรรษาต่อ ๆ ไป นอกจากการเทศน์และการเรียน นิกธรรมแล้ว ท่านยังได้เขียนหนังสือพิมพ์เถื่อนลงในกระดาษฟูสสแก่บ เป็นเรื่องขำขันให้ผู้อื่นได้หัวเราะ กันภายในวัด

พรรษาที่สอง

ท่านตั้งใจจะบวชเรียนตามประเพณีเพียง ๓ เดือน แต่เมื่อได้ใช้ชีวิตเป็นพระแล้ว ความยินดีในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการเอาใจจากพุทธบริษัทรอบข้าง ทำให้ไม่มีความคิดที่จะลาสิกขา อีกทั้งพระภิกษุในวัดหลายรูปเห็นว่า ท่านเรียนหนังสือเก่ง และเทศนาดี จึงหนุนให้อยู่ที่วัดต่อไปเพื่อเป็นกำลังในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ชีวิตสมณเพศในพรรษาที่สองไม่ต่างจากพรรษาแรกมากนัก ท่านได้ศึกษานิกธรรมต่อ และสอบได้นักธรรมโทในพรรษานี้ เมื่อออกพรรษาได้ไม่นาน ช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๔๗๑ อาเลียง น้องชายของบิดาท่าน ได้ผลักดันให้ท่านเข้าศึกษาความรู้ทางธรรมต่อที่กรุงเทพฯ ท่านพุทธทาสภิกขุได้เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ที่วัดปทุมคงคา โดยอาศัยกับพระครูชยาภิวัฒน์ (กลั่น) ซึ่งเป็นพระผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดกับท่าน และได้มาศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ เช่นเดียวกัน ท่านอยู่กรุงเทพฯ ได้เพียง ๒ เดือน ก็เกิดความเบื่อหน่ายก็กลับมาที่พุมเรียง เพื่อจะลาสิกขา แต่เป็นช่วงใกล้จะเข้าพรรษาแล้ว มีผู้ทักท้วงว่าจะลาสิกขาตอนนี้ยังไม่เหมาะ จึงตัดสินใจครองสมณเพศอีกพรรษาหนึ่ง และคิดว่าค่อยลาสิกขาบพเมื่อออกพรรษาไปแล้ว

พรรษาที่สามและสี่

ในพรรษาที่สาม ท่านพุทธทาสภิกขุสอบนิกธรรมเอกได้ เมื่อออกพรรษา คุณนาย หงวน เศรษฐภักดี ซึ่งเป็นผู้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนนิกธรรมที่วัดพระบรมธาตุไชยา และเป็นญาติของท่าน รวมทั้งพระครูโสภณเจตสิกการาม (เอี่ยม) รองเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาในสมัยนั้น ได้ชักชวนให้ท่านมาเป็นอาจารย์สอนนิกธรรมอยู่ที่วัดพระบรมธาตุไชยาท่านจึงได้เลื่อนกำหนดการลาสิกขาไว้ก่อน และมาเป็นอาจารย์สอนนิกธรรมอยู่หนึ่งปี กลวิธีการสอนของท่านพุทธทาสภิกขุชวนติดตาม ทำให้ นักเรียนของท่านสอบได้หมดยกชั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ คุณนายหงวนจึงได้ซื้อเครื่องพิมพ์ดีดยี่ห้อเรมิงตันแบบกระเป่าหิ้วให้ท่าน เป็นรางวัล และท่านพุทธทาสภิกขุได้ใช้เครื่องนี้มาเป็นเวลาหลายสิบปี ในขณะเดียวกันนี้เอง นายธรรมทาสก็ได้รวบรวมญาติมิตรที่สนใจในพระพุทธศาสนา มาจัดตั้งเป็นคณะขึ้นในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๗๒ และนี่คือจุดเริ่มก่อนที่จะกลายเป็นคณะธรรมทานในเวลาต่อมา

สู่กรุงเทพฯ อีกครั้ง

เมื่อหมดหน้าที่สอนนักเรียนแล้ว อาเสี่ยงก็เร่งรีบให้ท่านเข้ากรุงเทพฯ อีกครั้ง โดยหวังให้หยิบพดด้ยมหาเปรียญมาไว้เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ท่านจึงเข้ากรุงเทพฯ อีกคราวหนึ่ง เมื่อปี ๒๔๗๓ เมื่ออยู่กรุงเทพฯ ในครั้งนี้ ท่านคิดเพียงแต่จะมุ่งเรียนภาษาบาลีเท่านั้น และทิ้งเรื่องการลาสิกขาเอาไว้ก่อน แต่ท่านไม่ได้เข้าเรียนในช่วงกลางวัน เนื่องจากเห็นว่าเป็นการสอนที่อัดอาดไม่ทันใจ จึงให้พระครูชยาภินันท์ (กลิ่น) สอนพิเศษในช่วงกลางคืน นอกจากการเรียนภาษาบาลีแล้ว ท่านยังสนใจในเรื่อง การท่องเที่ยว การถ่ายภาพ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องเล่นวิทยุ เครื่องเล่นแผ่นเสียง ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ข่าวสารบ้านเมือง ทั้งยังติดตามงานเขียนของปัญญาชนทั้งหลายในสมัยนั้น ไม่ว่าจะเป็นครูเทพ น.ม.ส. พระองค์วรรณฯ เสฐียรโกเศศ - นาคะประทีป และหลวงวิจิตรวาทการ

เมื่อประกาศผลสอบปีแรก ปรากฏว่าท่านสอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และกลายเป็นพระมหาเงื่อม อินทปญโญ ในปีเดียวกันนี้เอง ท่านมีงานเขียนเป็นบทความขนาดสั้นชิ้นแรก ชื่อ ประโยชน์แห่งทาน ปรากฏอยู่ในหนังสือที่พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพพระครูโสภณเจตสิกการาม (คง วิมาโล) พระอุปฌาย์ของท่าน และมีบทความขนาดยาวเรื่อง พระพุทธศาสนาสำหรับปุถุชน พิมพ์ในหนังสือที่ระลึกครบรอบโรงเรียนนักเรียน วัดพระบรมธาตุไชยา

สมณศักดิ์ พ.ศ. ๒๔๖๙	พระเงื่อม
พ.ศ. ๒๔๗๓	พระมหาเงื่อม
พ.ศ. ๒๔๘๙	พระครูอินทปญญาจารย์
พ.ศ. ๒๔๙๓	พระอริยนันทมณี พระราชาคณะชั้นสามัญ
พ.ศ. ๒๕๐๐	พระราชชัยกวี พระราชาคณะชั้นราช
พ.ศ. ๒๕๑๔	พระเทพวิสุทธิเมธี พระราชาคณะชั้นเทพ
พ.ศ. ๒๕๓๐	พระธรรมโกศาจารย์ พระราชาคณะชั้นธรรม

เกียรติคุณ ปริญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๒๒	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติ ม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๒๘	อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติ สาขาปรัชญาและศาสนา ม.ศิลปกร
พ.ศ. ๒๕๒๘	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ม.รามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๓๐	ปริญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาศรีศาสตร์ ม. สงขลานครินทร์.
พ.ศ. ๒๕๓๐	ปริญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาปรัชญา ม.จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๓ ปริญญาคุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาศึกษาพัฒนาศึกษาศาสตร์ ม.ศรีนครินทร์
วิโรฒ

พ.ศ. ๒๕๓๖ ศิลปศาสตรคุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๐๘ หนังสือแก่นพุทธศาสน์ ได้รับรางวัลชนะเลิศ หนังสือดีประจำปี

พ.ศ. ๒๕๐๘ รางวัลองค์การยูเนสโก

พ.ศ. ๒๕๒๗ รับรางวัลเป็นสัญลักษณ์เสาโอศก และเงินสดจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๗ คุรุษภาประกาศยกองเชียงเชิดชูว่าเป็นผู้ทำคุณประโยชน์อย่างสูงยิ่ง

ต่อการศึกษชาติ ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๘ องค์การยูเนสโก ประกาศยกย่องให้ท่านพุทธทาสภิกขุเป็นบุคคลสำคัญ

ของโลก ด้านส่งเสริมสันติธรรม สันติธรรม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์

และความเข้าใจอันดีของมวลมนุษย

พ.ศ. ๒๕๔๙ รัฐบาลไทย รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ได้พร้อมใจกันจัดกิจกรรมทางธรรมะ
เนื่องในโอกาสรำลึกครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล ท่านพุทธทาสภิกขุ

ผลงาน

ท่านพุทธทาสมีผลงานที่เรียบเรียงเป็นหนังสือเกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น
แก่นพุทธศาสน์ คู่มือมนุษย์ ตัวกูของกู ฉบับย่อความ ธรรมโฆษณ ร่ายละเอียด ปฏิจสงมุปบาทจาก
พระโอษฐ์ พระพุทธเจ้าสอนอะไร พุทธประวัติจากพระโอษฐ์ ภาษาคน-ภาษาธรรม หนังสือพิมพ์พุทธ
ศาสนา อิทัปปัจจยตา

มรณภาพ

๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖ พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญญ) ได้มรณภาพอย่างสงบ ที่
สวนโกขพลาราม วัดธารน้ำไหล อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒. พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน

ชาติภูมิ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) เกิดวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ณ บ้านไกลล้อมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรี (แม่น้ำท่าจีน) ฝั่งตะวันออก บริเวณตลาดศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี นามเดิมว่า ประยุทธ์ อารยางกูร เป็นบุตรคนที่ ๕ จากบุตรเก้าคนของนายสำราญ และนางซุนกี อารยางกูร ทางครอบครัวประกอบกิจการค้าขายผ้าแพรร ผ้าไหม ขายของชำ และโรงสีไฟ เมื่ออายุได้ ๖ ขวบเข้าเรียนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลครูเฉลียวที่ตลาดศรีประจันต์ จบชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนประชาบาลชัยศรีประชากรราษฎร์ จากนั้นบิดาได้พาเข้ากรุงเทพฯ เพื่อเรียนต่อระดับมัธยมที่โรงเรียนวัดปทุมคงคา โดยพักอยู่ที่วัดพระพิเรนทร์ เด็กชายประยุทธ์เป็นเด็กเรียนเก่ง จึงได้รับทุนเรียนดีจากกระทรวงศึกษาธิการจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น และมีความสนใจในการเรียนมาก ช่วงเวลาปิดเทอมกลับมาอยู่ที่บ้าน ก็สามารถสอนภาษาอังกฤษแก่น้อง ๆ ได้

การบรรพชา

เนื่องจากเป็นเด็กสุขภาพไม่ใคร่ดีตั้งแต่เล็กจนโต จากคำบอกเล่าของญาติพี่น้อง และคนไกล้ชิดกล่าวว่า วัยเยาว์ของท่านจะควบคู่ไปกับการเจ็บป่วยเรื่อยมา เป็นเกือบทุกโรค เป็นต้นว่า หวัดใจรั่ว ท้องเสีย ท้องอืด ต้องผ่าตัดถึงสองครั้ง หูเป็นน้ำหนองอักเสบเข้าไปในกระดูกพจนถึงโพรงศีรษะ แพ้อากาศ โรคปอด นิ้วในโต หลอดลมอักเสบ กล้ามเนื้อแขนอักเสบ ไวรัสเข้าตา สายเสียงอักเสบ เส้นเลือดไปเลี้ยงสมองข้างซ้ายเล็กลีบ เป็นต้น จากสุขภาพที่ไม่แข็งแรงเช่นนี้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนตามปกติ หลังจากจบมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทางบ้านจึงสนับสนุนให้ท่านได้บรรพชาเป็นสามเณร ที่วัดบ้านกร่าง ตำบลศรีประจันต์ ซึ่งอยู่ใกล้กับบ้าน เพราะเล็งเห็นว่าการอยู่ในเพศบรรพชิตจะเอื้ออำนวยต่อการศึกษาได้มากกว่า เพราะไม่ต้องยุ่งยากเดินทางไปโรงเรียน และยังสามารถศึกษาเล่าเรียนอยู่ที่วัดได้ เมื่อบรรพชาเป็นสามเณรแล้ว ท่านได้เริ่มเล่าเรียนทางพระปริยัติธรรม จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ก็เดินทางเข้ากรุงเทพฯ มาจำพรรษาที่ วัดพระพิเรนทร์ สอบได้นักธรรมเอก และเปรียญธรรม ๙ ประโยค ขณะยังเป็นสามเณร จึงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ รับเป็น นาคหลวง โดยมีสมเด็จพระ

พระสังฆราชเป็นพระอุปัชฌาย์ ศึกษาจนกระทั่งได้รับปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ ๑ จาก มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

งาน

หลังจากสอบชุดวิชาครู พ.ม. ได้ ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองเลขาธิการ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาถึง ๑๐ ปี มีบทบาททางด้านการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์ โดยพยายามเชื่อมโยงความรู้ทางธรรมให้เข้ากับปัญหาสังคมร่วมสมัย ในทางด้านการบริหารเคยดำรงตำแหน่งรองเจ้าอาวาสวัดพระพิเรนทร์ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และลาออกจากตำแหน่งบริหารหลังจากนั้นในสามปีต่อมา โดยทุ่มเทเวลาและกำลังกายให้กับงานด้านวิชาการ ตีพิมพ์ผลงานเป็นหนังสือและบทความออกมาอย่างแพร่หลาย ทั้งร่วมเสวนาและสัมมนาทางวิชาการ กับ นักวิชาการและปัญญาชนร่วมสมัยอย่างสม่ำเสมอ หนังสือพุทธธรรม ได้รับการยกย่องว่าเป็นเพชรน้ำเอกของวงการพุทธศาสนา ได้รับดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๑๐ กว่าแห่ง และได้รับรางวัล "การศึกษาเพื่อสันติภาพ" จากยูเนสโก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งท่านได้มอบเงินรางวัลทั้งหมดให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดตั้งกองทุนการศึกษาพระธรรมปิฎกเพื่อสันติภาพ

สมณศักดิ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระศรีวิสุทธิโมลี

พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชวรมนี

พ.ศ. ๒๕๓๐ พระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพเวที

พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมปิฎก

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นพระราชาคณะเจ้าคณะรอง ชั้นหิรัญบัฏที่ พระพรหมคุณาภรณ์

ปัจจุบันพระพรหมคุณาภรณ์ เป็น เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน ตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และดูแลสำนักสงฆ์สายใจธรรม บนเทือกเขาสำโรง ดงยาง ตำบลหนองแห่น อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๓. ศาสตราจารย์ พันตรี ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์
ในห้องส่ง BBC พ.ศ. ๒๕๑๗

นายป๋วย อึ๊งภากรณ์ เกิดเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๔๕๙ ที่ตลาดน้อย กรุงเทพฯ บิดาชื่อ นายชา เป็นชาวจีนอพยพเข้าเมืองไทย มีอาชีพขายส่งปลา มารดาชื่อ นางเซาะเซ็ง มีเชื้อไทย-จีน ครอบครัวนายชาและนางเซาะเซ็ง มีบุตร ๗ คน ชาย ๕ คนหญิง ๒ คน นายป๋วย เป็นบุตรคนที่ ๔ เมื่ออายุ ๑๐ ขวบ บิดาได้ถึงแก่กรรม จึงตกเป็นหน้าที่มารดาต้องเลี้ยงบุตรธิดาทั้งหมด

ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกภาษาฝรั่งเศส ทำคะแนนได้ดีเยี่ยมในวิชาภาษาฝรั่งเศส และคณิตศาสตร์ เมื่อจบการศึกษาในปี ๒๔๗๕ ได้รับเลือกเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนอัสสัมชัญ เริ่มอาชีพครูเมื่ออายุ ๑๗ ปี ได้รับเงินเดือน ๔๑ บาท ได้แบ่งให้มารดาเดือนละ ๓๐ บาท และเก็บไว้ใช้ส่วนตัว ๑๐ บาท เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง โดยยังเป็นครูอยู่และได้ปริญญาธรรมศาสตร์บัณฑิตปี ๒๔๘๐ จึงเริ่มอาชีพใหม่ โดยเป็นล่ามให้กับอาจารย์ฝรั่งเศส ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี ๒๔๘๑ เมื่ออายุ ๒ ปี ได้สอบแข่งขัน และได้ทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อทางเศรษฐศาสตร์และการคลังที่ London School of Economics ของมหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ ได้ปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งในปี ๒๔๘๔ ทำให้ได้รับทุน Leverhulme Studentship เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทันที ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ได้เข้าร่วมขบวนการเสรีไทยในประเทศไทย โดยอาสาสมัครเข้าทำงานใน British Army Pioneers Corps ทำงานติดต่อยุทธศาสตร์ไทย กับสัมพันธมิตรใช้ชื่อรหัสว่า "เข้ม" เข้าประเทศไทยโดยกระโดดร่มลงที่ชัยนาทและถูกเจ้าหน้าที่จับกุมนำตัวส่งเข้ากรุงเทพฯ งานสำคัญครั้งนี้คือ การติดต่อส่งข่าวทางวิทยุให้ฝ่ายสัมพันธมิตร ได้ทำหน้าที่นี้ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๔๘๘ จึงได้รับอนุญาตให้กลับอังกฤษและได้รับการเลื่อนยศเป็นนายพันตรีแห่งกองทัพอังกฤษ ณ ประเทศอังกฤษ ได้เขียน

วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเกี่ยวกับการควบคุมตึก เริ่มเขียนปี ๒๔๘๙ และสอบปากเปล่าเสร็จปลายปี ๒๔๙๑ แต่มีรสุมทางการเมืองทำให้เลื่อนเวลารับปริญญาเอกเป็นปี ๒๔๙๒ ได้แต่งงานกับนางสาวมาร์กาเร็ต สมิธ มีบุตรชายรวม ๓ คน ได้เข้ารับราชการในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ในปี ๒๔๙๒ และดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติในปี ๒๔๙๖ เมื่อดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ได้ ๗ เดือนเศษ เนื่องจากไม่ยอมดำเนินนโยบายคู่ตามลมจึงต้องออกจากตำแหน่งนี้ไป ในปี ๒๔๙๙ ต้องเผชิญกับอำนาจมืดและอิทธิพลทางการเมือง ทำให้ต้องจากประเทศไทยไปรับตำแหน่งที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจการคลังประจำสถานเอกอัครราชทูตไทยในอังกฤษ ระหว่างนี้ได้มีส่วนช่วยให้ไทยขายดีบุกและยางพาราแก่อังกฤษและประเทศยุโรปได้มากขึ้น เมื่อไทยได้เข้าเป็นสมาชิกสภาดีบุกระหว่างประเทศ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนประเทศไทยและได้รับเลือกเป็นประธานสภาดีบุกระหว่างประเทศในปี ๒๕๐๑-๒๕๐๒

ปี ๒๕๐๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการสำนักประมาณ ปลายปี ๒๕๐๒ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย อยู่ในตำแหน่ง ๑๒ ปี โดยได้ขอลาออกหลายครั้งหลายคราแต่ไม่ได้รับอนุมัติ ได้เสริมสร้างความมั่นคงให้เกิดแก่ระบบการธนาคารพาณิชย์ และสิ่งสำคัญกว่าอื่นใด คือ ได้ป้องกันนักการเมืองมิให้เข้าไปใช้อิทธิพลในการกำหนดนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี ๒๕๐๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง นอกจากนี้ ยังดำรงตำแหน่งในหน่วยงานและคณะกรรมการที่สำคัญอีกหลายชุด ทำงานอุทิศตนให้แก่บ้านเมือง จนได้รับรางวัล รามอน แมกไซไซ ในปี ๒๕๐๘ นายป๋วย รับตำแหน่งคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี ๒๕๐๗ ได้ปฏิรูปงานสำคัญ ๒ ด้าน คือ การปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี และการผลิตอาจารย์ซึ่งเป็นผลให้จำนวนอาจารย์ประจำในคณะ ฯ ซึ่งมีเพียง ๔ คน ในปี ๒๕๐๗ เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๙๐ คน ในปีการศึกษา ๒๕๑๘ นอกจากนั้น ได้เริ่มหลักสูตรปริญญาโท ซึ่งสอนเป็นภาษาอังกฤษ และริเริ่มโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร สิ่งที่ย้ำอยู่เสมอคือ ความเป็นธรรมในสังคม และเสรีภาพประชาชน ต้องการเห็นเมืองไทยเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธี และยึดหลัก "ธรรมคืออำนาจ" มิใช่ "อำนาจคือธรรม" ดังจะเห็นจากพฤติกรรมส่วนตัวและข้อเขียนในจดหมาย "นายเข้ม เย็นยิ่ง" และบันทึกประชารธรรมโดยสันติวิธีจากข้อเขียนนั้น ทำให้ต้องไปสอนหนังสือ ณ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ แต่ถึงกระนั้นเสียงข่มขู่เอาชีวิตก็ยังไม่ถึงประเทศอังกฤษ จึงได้ลาออกจากคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และที่ปรึกษากระทรวงการคลังเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๕ หลังตุลาคม ๒๕๑๖ ได้กลับมาเป็นอาจารย์พิเศษประจำคณะเศรษฐศาสตร์ และรับตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ต่อมาเมื่อ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้เผชิญกับมรสุมทางการเมืองอีกครั้ง จึงไปพำนักอยู่ ณ ประเทศอังกฤษ

จนถึงแก่อนิจกรรมด้วยโรคเส้นโลหิตในช่องท้องแตก เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๒ สิริรวมอายุ ได้ ๘๔ ปี ๔ เดือน ๑๙ วัน

ตำแหน่งอื่น ๆ ในอดีต ๑) กรรมการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒) กรรมการบริหารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๓) กรรมการบริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

๔) ประธานกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ๕) ประธานกรรมการ มูลนิธิ

โกมล คีมทอง ๖) ประธานกรรมการ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๗) นายกสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ๘) นายกสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

๙) ประธานโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๑๐) ผู้อำนวยการโครงการพัฒนา

ชนบทสมบูรณ์แบบระหว่างมหาวิทยาลัยลุ่มแม่น้ำ แม่กลอง ๑๑) ผู้แทนถาวรไทย และรองประธาน

คณะมนตรีดีบุกระหว่างประเทศ ๑๒) ผู้ว่าการกิตติมศักดิ์ ntre (IDRC) นคร ออตตาวา ประเทศ

แคนาดา ๑๓) กรรมการ Board of Trustee, International Council for Educational

Development นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ๑๔) กรรมการ Board of Trustee, East-West

Center มหาวิทยาลัยฮาวาย สหรัฐอเมริกา ๑๕) กรรมการ Board of Trustee, International Food

Policy Research, กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา ๑๖) กรรมการ Board of Trustee, Asian Institute

of Technology กรุงเทพฯ ๑๗) ผู้ว่าการ Asian Institute of Management กรุงมะนิลา ประเทศ

ฟิลิปปินส์

เกียรติประวัติทั่วไป

๑) ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒) สมาชิกกิตติมศักดิ์ สยามสมาคม ๓) สมาชิก

กิตติมศักดิ์ London School of Economic and Politics ม.ลอนดอน ๔) ดุษฎีบัณฑิต

กิตติมศักดิ์ Doctor of Letter มหาวิทยาลัยสิงคโปร์ ๒๕๑๗ ๕) รางวัลแมกไซไซ สาขาบริการ

สาธารณะ ประจำปี ๒๕๐๘

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ๑. Member of the British Empire (M.B.E.) ๒๔๘๙

๒. จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก ๒๔๙๓

๓. ตริตราภรณ์ช้างเผือก ๒๔๙๕

๔. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย ๒๔๙๖

๕. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ๒๔๙๗

๖. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ๒๕๐๐

๗. ประถมาภรณ์ ช้างเผือก ๒๕๐๒

๘. ทุติยจุลจอมเกล้า ๒๕๐๔

๙. มหาวชิรมงกุฎไทย ๒๕๐๕

๑๐. มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก ๒๕๐๗

๑๑. ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ๒๕๐๘

**๔. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ประเวศ วะสี
ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ราชวรอาวุโส**

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ประเวศ วะสี ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ราชวรอาวุโส นักวิชาการด้านสาธารณสุขและการศึกษาชาวไทย เกิดเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ (๘๐ ปี) ณ ตำบลเกาะสำโรง บนฝั่งลำน้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี เป็นบุตรคนที่ 4 ของ นายคล้ายและนางกิม วะสี ศึกษาชั้นมูลที่โรงเรียนวัดเหนือ ชั้นประถมศึกษาที่ โรงเรียนประชาบาล ตำบลเกาะสำโรง ชั้นมัธยมที่โรงเรียนวิสุทธิรังษี จนถึง พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ สามารถสอบเข้าเรียนต่อชั้นเตรียมแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศึกษาต่อคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จบการศึกษาได้รับปริญญาแพทยศาสตรเกียรตินิยม และได้รับรางวัลเหรียญทองในฐานะที่ได้คะแนนเป็นที่หนึ่งตลอดหลักสูตร

ประวัติการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวิสุทธิรังษี จังหวัดกาญจนบุรี , มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร , พ.บ. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล , Ph.D. มหาวิทยาลัยโคโลราโด สหรัฐอเมริกา , มนุษยพันธุศาสตร์ (Human Genetics) มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ประวัติการศึกษา ๑) การเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน ๒) การตรวจรักษาและการวิจัย ๓) งานบริหาร รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาและวางแผน มหาวิทยาลัยมหิดล (๒๕๒๒-๒๕๒๖) หัวหน้าภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (๒๕๒๘-๒๕๓๐) ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุข, การเรียนการสอนนักศึกษา แพทย์และแพทย์ประจำบ้าน การตรวจรักษาและการวิจัย , เป็นประธานและรองประธานหรือกรรมการขององค์กรต่างๆ ทั้งในและ

ต่างประเทศมากมายรวมทั้งมูลนิธิ และสถาบันทางวิชาการอื่นรวมกว่า ๖๐ ชุด, ประธานสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย (๒๕๓๖ -ปัจจุบัน), ประธานมูลนิธิไทย , ประธานคณะกรรมการวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ แผนกแพทยศาสตร์ มูลนิธิอานันทมหิดล และกรรมการมูลนิธิอานันทมหิดล แผนกแพทยศาสตร์ , ประธานมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ , ประธานคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการหลักการการจัดตั้งราชวิทยาลัย ศุภศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , ประธานคณะกรรมการด้านการพัฒนาพืชสมุนไพรเพื่อการผลิตยาทางอุตสาหกรรม องค์เภสัชกรรม, คณะกรรมการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และคณะกรรมการต่าง ๆ, คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย ม.มหิดล , ธรรมศาสตร์, จุฬาฯ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) , สถาบันราชภัฏ, ขอนแก่น, สงขลา, คณะกรรมการอำนวยการสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาฯ, ประธานคณะกรรมการอำนวยการส่งเสริมการวิจัยการศึกษาแห่งชาติ, ประธานกรรมการวิชาการมูลนิธิรางวัลมหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์ , คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ , คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ , คณะกรรมการอำนวยการโครงการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขแห่งชาติ (National Steering Committee) กระทรวงสาธารณสุข

การทำงานในคณะสมัชชาปฏิรูปประเทศ นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองภายหลังยุติลง โดยเข้ามาทำหน้าที่ประธานคณะสมัชชาปฏิรูปประเทศ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน ๒๗ คน เพื่อรวบรวมข้อมูล รับฟังความคิดเห็น และนำไปสู่นโยบายในการปฏิรูปประเทศไทย

รางวัลเกียรติคุณ ได้รับรางวัลเหรียญทองในฐานะที่ได้คะแนนเป็นที่ ๑ ตลอดหลักสูตร , รับพระราชทานทุนส่วนพระองค์ และต่อมาทุนมูลนิธิอานันทมหิดล ไปศึกษาต่างประเทศ , ได้รับรางวัลพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ในฐานะครูแพทย์ที่ดีเป็นคนแรกของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล , ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการรัฐ, รับรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น ประจำปี ๒๕๒๖, ได้รับเลือกเป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการแพทย์ ได้รับเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา , ได้รับเลือกเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ , รับเหรียญเชิดชูเกียรติ Tobacco and Health ของ WHO, ได้รับรางวัลบุคคลที่มีผลงานดีเด่นด้านการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษาจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย UNESCO, ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ประเภทวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ , ได้รับรางวัลเหรียญทอง ในฐานะที่ได้คะแนนเป็นที่ ๑ ตลอดหลักสูตร , ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.) , เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา สาขาแพทยศาสตร์

ภาคผนวก ค.

หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ภายใต้ภารกิจ ๘ ประการ
(๑) ศิลธรรมและวัฒนธรรม

เยาวชนฝึกการเดินจงกรม ของ อ.ป.ต. ห้วยงาน วัดแท่นค้ำ จ.พะเยา

ช่างฟ้อนเล็บ อ.ป.ต. ไป่งงาม วัดมงคลธรรมกายาราม จ.เชียงราย

(๒) สุขภาพอนามัย

ถีบจักรยานเพื่อสุขภาพ อ.ป.ต. ห้วยลาน วัดแท่นค้ำ จ.พะเยา

ออกกำลังกายด้วยไม้พลอง อ.ป.ต.หนองม่วงไข่ วัดหนองม่วงไข่ จ.แพร่

(๓) สัมมาชีพ

พืชสวนสมุนไพร อ.ป.ต. โป่งงาม วัดมงคลธรรมกายาราม จ.เชียงราย

การทำไม้กวาด อ.ป.ต. ห้วยลาน วัดแท่นคำ จ.พะเยา

(๔) สันติสุข

การแก้ไขปัญหายาเสพติด อ.ป.ต. บ้านถ้ำ วัดพระธาตุจอมศีล จ.พะเยา

การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ อ.ป.ต. หัวทุ่ง วัดไผ่ล้อม จ.แพร่

(๕) ศึกษาสงเคราะห์

การอบรมเยาวชน อ.ป.ต.บ้านถ้ำ
วัดพระธาตุจอมศีล จ.พะเยา

มอบเกียรติบัตรให้แก่เยาวชน
อ.ป.ต.ป่าแฝก วัดแม่เย็นใต้ จ.พะเยา

(๖) สาธารณสงเคราะห์

แจกจักรยาน อ.ป.ต.ห้วยลาน วัดแท่นคำ จ.พะเยา

ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส อ.ป.ต. บ้านถ้ำ วัดพระธาตุจอมศีล จ.พะเยา
(๓) กตัญญู

ผู้ปกครอง/เยาวชนวันกตัญญู อ.ป.ต.โป่งงาม
วัดมงคลธรรมกายาราม จ.เชียงราย

๑๒ สิงหาคมหาราชินี อ.ป.ต. ศรีภูมิ
วัดดอนตัน จ.น่าน

(๘) สามัคคี

ร่วมกันทำบุญ อ.ป.ต.ห้วยลาน วัดแพนคำ จ.พะเยา

ภาคผนวก ง.

รูปภาพเกี่ยวกับวัตถุและเอกสารของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

พัตและข่าม อ.ป.ต.
ดีเด่น ระดับอำเภอ
และจังหวัด

พัต อ.ป.ต.ดีเด่น
เฉลิมพระเกียรติ
สนง.พระพุทธศาสนา
แห่งชาติ

กิตติคุณูปการส.ป.ด. ดีเด่นระดับจังหวัดระดับอำเภอ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลหนองม่วงไข่
วัดหนองม่วงไข่ ตำบลหนองม่วงไข่
อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
เป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลดีเด่น
เฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๓

ขอคณะสงฆ์ และศรัทธาประชาชน
แห่งวัดที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแห่งนี้ โปรดธำรงรักษา
การเป็นหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มุ่งส่งเสริมและสร้าง
สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์แก่ประชาชนตามหัวข้ออบรมอย่างยั่งยืนสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายพรรัตน์ เบญจวัฒนานันท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ภาคผนวก จ. รูปภาพกิจกรรมธนาคารความดีตำบลหัวงัม

๑ โครงการ กิจกรรมร้อยคน ร้อยดวงใจ ร้อยความห่วงใย แต่ผู้สูงวัยที่ขาดแคลน

๒. โครงการ ๑ วัน ๑ บาท เพื่อเติมโอกาสให้กับผู้ยากไร้

๓.โครงการ กว๋ยสลาเพื่อการศึกษ

๔. โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม

ภายในสำนักงานใหญ่ ธนาкарความดี

ทำความดีสร้างค่าความเป็นคน ยามขัดสนเราให้แลกเป็นสิ่งของ

พระราชปัญญารักษ์ สมัครเป็นสมาชิกธนาкарความดี เมื่อ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

พระราชปัญญาภรณ์ รองเจ้าคณะภาค ๖ และกลุ่มสมาชิก โรงเรียนผู้สูงอายุ

การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง การเสริมสร้างสังคมคุณธรรมเชิงพุทธบูรณาการ
ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

พระราชปัญญาภรณ์ เป็นประธานเปิดการประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง การเสริมสร้างสังคม
คุณธรรมเชิงพุทธบูรณาการ ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร,ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร. พิธีกรสัมมนา
เรื่อง การเสริมสร้างสังคมคุณธรรมเชิงพุทธบูรณาการ ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
วันที่ ๑๓-๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ วัดศรีเมืองมูล ต.ห้วยงิ้ว อ.พาน จ.เชียงราย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	: พระราชปัญญาภรณ์ (สิงห์คำ ไชยวงศ์) ฉายา ชยวิโส
เกิด	: ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓
สถานที่เกิด	: บ้านเลขที่ ๖๒/๒ หมู่ ๒ ต.อนกลาง อ.แม่อน จ.เชียงใหม่
บรรพชา	: ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๖ วัดเปาสามขา ต.อนกลาง อ.แม่อน จ.เชียงใหม่
อุปสมบท	: ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ วัดพระพุทธรูปตากผ้า ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
การศึกษา	: ป.ธ ๙, พม., ศษ.บ. (มสธ), พธ.ม. พธ.ด.
ที่อยู่ปัจจุบัน	: วัดนางชี แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐
ประสบการณ์	: พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นครูสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดเปาสามขา อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ : พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดพระพุทธรูปตากผ้า อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน : พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี วัดนางชี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง : พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นพระวิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบวัดพระพุทธรูปตากผ้า อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน : พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นกรรมการตรวจบาลีสันามหลวง : พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นพระวิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสำนักเรียนวัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นพระวิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสำนักศาสนศึกษา วัดไร่ขิง อำเภอสามปราน จังหวัดนครปฐม : พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นพระวิทยากรบรรยายถวายความรู้พระอุปัชฌาย์ ณ วัดปากน้ำ : พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นพระวิทยากรบรรยายถวายความรู้แก่เจ้าอาวาสใหม่ ณ วัดปากน้ำ
หน้าที่การงาน	: พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นพระสวดพระปาฏิโมกข์ : พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นพระคู่สวดกรรมวาจา : พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดนางชี พระอารามหลวง : พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ พระศรีศาสนวงศ์ : พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นเจ้าอาวาสวัดนางชี พระอารามหลวง : พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นพระอุปัชฌาย์วิสามัญ : พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชปัญญาภรณ์ : พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นรองเจ้าคณะภาค ๖